Dialogue Works

Azimio la Kigali

Dunia Yetu, Sauti Yetu

Azimio la Kigali

Kwa msaada kutoka

Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Terre des Hommes International Federation

kinder not hilfe

Dunia Yetu, Sauti Yetu
Azimio la Kigali

Dialogue Works

Utangulizi

Sisi – wawakilishi wa kamati na vyama vya watoto wanaofanya kazi kutoka nchi 16 duniani kote , tumekusanyika kwa ajili ya Mkutano wa Kimataifa wa Watoto na Vijana Wanaofanya Kazi, jijini Kigali – Rwanda, kuanzia tarehe 16 - 20 Januari 2023, tukiungwa mkono na kampeni inayofanya kazi kwa Mazungumzo. Tumetumia fursa hii ya kipekee kufahamiana na kila mmoja, kubadilishana na kujifunza. Zaidi ya hayo, tumeanzisha na kujadili mapendekezo na madai yetu ya utungaji sera na utendaji kutoka ngazi ya ndani hadi ya kimataifa.

1. Kushughulikia umaskini, kutoa kazi zinazostahili kwa wazazi wetu na kuhakikisha mahitaji yetu ya kimsingi yanatimizwa

- Umaskini na unyonyaji ni sababu za kila mmoja, na hivyo lazima zitokomezwe katika jamii, ili familia zetu ziwe na rasilimali za kutosha kukidhi mahitaji ya msingi ya watoto kwa ajili ya chakula, nguo, huduma za afya, maji safi ya kunywa, usafi wa mazingira, na elimu mijini na vijijini.
- Mgogoro wa hali ya hewa, uhamiaji na watu waliokimbia makazi yao, magonjwa ya milipuko ya kiafya, mizozo, uharibifu wa mazingira na ufisadi hutusukuma katika mapambano mapya ambayo yanahitaji kushughulikiwa.
- Wakati wa magonjwa ya milipuko na dharura nyinginezo, haki lazima zihakikishwe kwa usambazaji mzuri wa misaada, ikiwa ni pamoja na ulinzi wa kijamii kwa watu wazima na watoto, na familia zote zinapaswa kupata huduma bora za afya, chanjo na mazingira yenye afya.
- Wazazi na walezi wanapaswa kuwa na fursa za kazi zinazotosheleza na thabiti na mafunzo ya ufundi stadi katika mazingira yote, ikiwa ni pamoja na mazingira ya vijijini, mbali, kambi na mijini.
- Serikali lazima zihakikishe haki, zitoe haki za makazi na ardhi zinazostahili kwa familia. Zaidi ya hayo, tunahitaji nafasi zaidi za kucheza, tafrija na burudani kwa ajili ya maendeleo ya watoto.

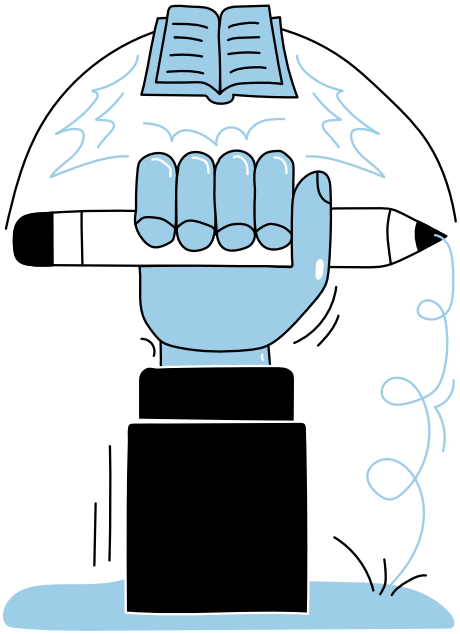

2. Ichukulieni elimu yetu kwa uzito na mtoe elimu bora na mafunzo ya ufundi stadi

- Tunataka haki yetu ya elimu iheshimiwe, ikiwa ni pamoja na wakati wa magonjwa ya milipuko na dharura zingine. Hii ni pamoja na elimu bora kama haki ambayo ni ya bure, ya kirafiki, inayobadilika kulingana na mahitaji yetu, inayofikiwa, isiyo na vurugu na isiyobagua na mafunzo ya ufundi stadi, ikijumuisha elimu ya kidijitali. Elimu inahitaji kujumuisha wote, ikiwa pamoja na watoto wanaofanya kazi wenye ulemavu, watoto wanaozungumza lugha za kitamaduni na wale wasio na mtandao.
- Tunataka kuongeza elimu rasmi, ya kijamii na jamii kuhusu haki ya tabianchi na heshima kwa dunia mama kwa vizazi vyote.
- Tunataka elimu isiyo rasmi katika familia na jamii zetu kuhusu haki za watoto na unyonyaji.
- Tunataka juhudi zaidi kutoka kwa serikali na majimbo kuwaandikisha tena watoto ambao hawaendi shule na kukomesha mambo ambayo yanazuia watoto kuhudhuria shule, kama vile ubaguzi na vurugu, pamoja na ada ya masomo. Hatutaki kukosa shule au kuacha shule kwa sababu ya kazi yetu au kwa sababu nyingine yoyote. Ili kuendelea kusoma na mapato yetu tunaweza kulipia sehemu ya gharama za shule na hivyo kuendelea na elimu yetu, na pia tunajifunza ujuzi kupitia kazi yetu.

3. Mtulinde dhidi ya kazi za kinyonyaji , mazingira magumu na hatarishi, na muwaruhusu watoto wafanye kazi stahiki

- Sote tunataka haki yetu ilindwe dhidi ya unyonyaji ili tuheshimiwe. Hatutaki kufanya kazi nzito sana, yenye malipo duni, yenye madhara, katika mazingira magumu au hatarishi au inayohusishwa na biashara haramu ya binadamu na kazi iliyofungwa, ambayo ni uhalifu. Wavulana wanakabiliwa na hatari zilizoongezeka za kazi nzito nzito, na wasichana wanakabiliwa na hatari zilizoongezeka za kufanya kazi za nyumbani zisizo na malipo kwa muda mrefu, na kuwaondoa kutoka kwa kazi inayofaa na yenye heshima.
- Hata hivyo, hatutaki kukomesha aina zote za kazi za watoto. Tunataka kufanya kazi inayolingana na umri wetu na uwezo wa kusaidia familia zetu, kujifunza ustadi, kupata pesa, kukidhi mahitaji yetu ya kimsingi na kuheshimu tamaduni zetu za jadi. Kazi hii inahitaji kuwa salama, yenye malipo ya haki, na inayo turuhusu kuwa na muda wa kutosha wa kusoma, kupumzika na kucheza.
- Wengi wetu tunajivunia kuchangia katika familia zetu na tunataka kazi yetu ithaminiwe. Kazi yetu inatupa fursa ya kuongoza maisha yetu kwa utu, kutunza familia zetu, na kuendelea na elimu yetu kwani pia ni utamaduni wetu, siyo tu athari za umaskini na unyonyaji.
- Sheria zilizopo kuhusu ulinzi dhidi ya ajira ya watoto na unyonyaji lazima zitekelezwe na kufuatiliwa vya kutosha kila mahali. Zaidi ya hayo, sera lazima ziunge mkono kazi salama, fursa za elimu ya kupata mapato na kujifunza na mafunzo ya msingi ya ustadi jumuishi. Mazingira ya kazi yanapaswa kuboreshwa, ikiwa ni pamoja na kwa watoto wenye ulemavu ambao wanaofanya kazi.

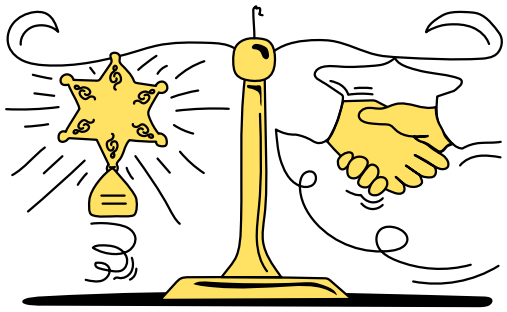

4. Mtusikilize, mtuelewe na mtekeleze sheria zinazoheshimu haki zetu

- Tuna haki ya kusikilizwa na kuhitaji kuonekana, kusikilizwa na kushirikishwa katika mambo yote yanayohusu maisha yetu. Tunataka kushiriki katika maamuzi katika ngazi zote na kuchukuliwa kwa uzito na wazazi, walezi, walimu, waajiri, polisi, watendaji, viongozi wa kidini, kimila na jamii na watunga sera - ikiwa ni pamoja na mamlaka za serikali, na mashirika mengine ya kitaifa na kimataifa, kama vile Mfuko wa Watoto wa Kimataifa (United Nations Children's Fund /UNICEF), Shirika la Kazi Duniani (International Labour Organization /ILO) au mashirika ya kikanda.
- Kusikiliza haitoshi; tunataka watu wazima watende kile tunachosema.
- Kamati za watoto wanaofanya kazi, vyama, mitandao na harakati zinapaswa kuungwa mkono. Tunataka kufahamishwa kuhusu sera na sheria zinazotuhusu. Aidha, tunataka kuchukua nafasi katika utayarishaji na ufuatiliaji wa sheria, sera na programu ili kuongeza utekelezaji wake ipasavyo ili ziwe makini kwa hali halisi, hali, mahitaji na matarajio yetu.
- Watu wazima wanapaswa kutuona kama raia na watendaji muhimu wa kijamii katika utunzaji na ulinzi wa sayari yetu na wakaazi wake.

5. Zuieni na mlinde watoto wanaofanya kazi dhidi ya ukatili na ubaguzi

- Tunataka haki yetu ya kulindwa dhidi ya aina zote za ukatili na ubaguzi, kuheshimiwa na kutendewa haki katika matukio yote.
- Tunakumbana na aina tofauti za ukatili (kimwili, kihisia na kingono) na uonevu katika nyumba zetu, shuleni, barabarani, na mahali pa kazi. Watoto wote wanaofanya kazi wako katika hatari ya unyanyasaji wa kijinsia na wa kimwili; na katika mikoa mingi, watoto wenye uwezo tofauti na wasichana wanakabiliwa na hatari kubwa zaidi kutokana na ukosefu wa ulinzi na matunzo ya umma.
- Tunakumbana pia na ukatili na ubaguzi kutoka kwa polisi na watu wazima wengine ambao wanapaswa kutulinda. Polisi wanapaswa kuheshimu na kulinda haki zetu. Tunahitaji mifumo rafiki ya haki kwa watoto kwa wote, wakiwemo watoto wenye ulemavu.
- Wakati wa janga la COVID-19, wazazi walipata viwango vya juu vya mkazo ambayo iliongeza hatari za ukatili wa nyumbani. Kwa hivyo, serikali zinapaswa kutoa huduma za usaidizi wa kisaikolojia na kijamii kwa watoto na walezi.

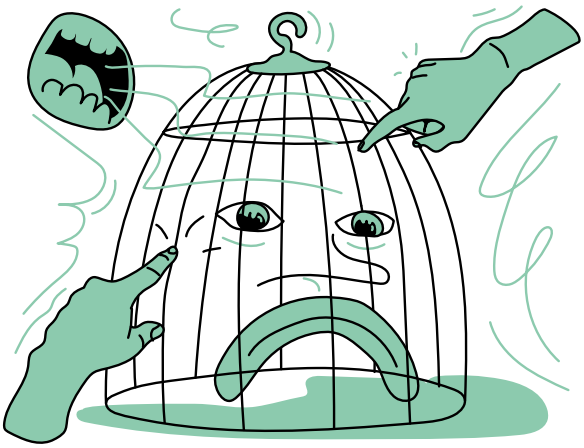

Maneno ya Kuhitimisha

Tunatoa wito kwa wadau wote, kuanzia ndani ya nchi hadi ngazi ya kimataifa ambao maamuzi yao yanaathiri maisha yetu, kutilia maanani maoni na madai haya na kushirikiana nasi katika utekelezaji wake. Uzuiaji wa ajira za kinyonyaji kwa watoto, na kukuza haki za watoto kwenye mizizi yake inahitaji kutambuliwa kwa uhusiano ulioingiliana sana kati ya haki za watoto na ulinzi wa mazingira na maendeleo.

Habari zaidi mtandaoni: www.dialogue-works.com